

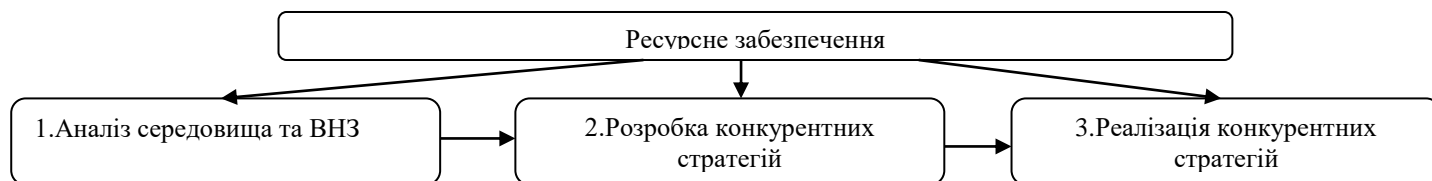
**Длугопольський Олександр Володимирович
Чекаловська Галина Збиславівна
Тернопільський національний економічний університет
ДО ПИТАННЯ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ВИЩОГО
НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ**

Протягом останніх років сталися суттєві структурні та якісні зміни як в українській системі освіти, так і в самих вітчизняних вищих навчальних закладах. Прагнучи забезпечити стійке економічне становище в умовах жорсткої конкурентної боротьби, ВНЗ все уважніше прислухаються до вимог ринку.

Конкурентоспроможність вищих навчальних закладів в умовах ринкової економіки прямо залежить від якості управлінських рішень, що приймаються, та ефективності системи управління. Основними критеріями успіху професійного управління стає якість освіти та рейтинг ВНЗ, економічна ефективність, правильна організація процесів навчання та наукових досліджень.

Для досягнення довготривалого успіху робота із забезпечення конкурентоспроможності вищого навчального закладу має здійснюватись у всіх сферах його діяльності. Звідси випливає, що ключовими управлінськими аспектами забезпечення конкурентоспроможності ВНЗ є наступні показники [1]: тип організаційної структури управління, гнучкість та раціональність, стиль та методи управління, адаптаційні можливості, гнучкість ВНЗ.

Етапи процесу управління конкурентоспроможністю вищого навчального закладу представлено на рис.1.

Рис. 1. Етапи процесу управління конкурентоспроможністю ВНЗ [1]

Процес підвищення конкурентоспроможності потребує врахування специфіки взаємозв'язку як між елементами організації, так і з їх оточенням, і являє собою процес прийняття рішень по досягненню цілей підвищення конкурентоспроможності. При цьому менеджмент (адміністративно-управлінський апарат) вищого навчального закладу повинен:

- об'єктивно оцінювати існуюче положення на освітньому ринку;
- визначати концепцію підвищення конкурентоспроможності;
- доводити необхідність змін;
- наочно представляти та пояснювати очікувані результати вдосконалення діяльності на основі рейтингової оцінки незалежного оцінювання.

На підставі рейтингу кожний вищий навчальний заклад має можливість оцінити своє місце в системі, проаналізувати власні сильні та слабкі сторони і скоригувати стратегію сталого розвитку так, щоб наблизитися до значення коефіцієнта пріоритетності системи. В Програмі економічних реформ на 2010-2014 роки [2] як один із напрямів підвищення конкурентоспроможності йдеться про створення незалежних національних рейтингів ВНЗ.

В умовах розвитку освітнього простору ВНЗ повинен самостійно враховувати чинники, які мають вплив на конкурентні переваги і його становища, і конкурентному середовищі. Це допоможе реагувати на зміни у конкурентному середовищі, зайняти більшу частку освітнього ринку, витіснити більш неконкурентоспроможні ВНЗ.

Література:

1. Клименко М. Управління конкурентоспроможністю підприємства: Навчальний посібник. / М. Клименко О.С. Дуброва, Д.О. Барабась, Т.В. Омеляненко, А.В. Вакуленко – К. : КНЕУ, 2006. – 527 с.

2. Програма економічних реформ на 2010-2014 рр. “Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава” / Комітет з економічних реформ при Президентові України [Електронний ресурс]. –Режим доступу: http://www.president.gov.ua/docs/Programa_reform_FINAL_1.pdf